

ทบทวนนโยบายปราบยา เอาผู้เสฟเข้าคุกยิ่งสร้างอาชญากร

■ ธนวัฒน์ เพ็ชรหล่อเขียน

ที ประชุมสมัยพิเศษของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติเรื่องยาเสพติด (UNGASS) ปี 2016 ณ สหรัฐอเมริกา ประเทศไทยได้เรียกร้องให้กำหนดโทษยาเสพติดอย่างมีสัดส่วน และให้หามาตรการอื่นแทนการจำคุกผู้เสฟ

นั่นคือความก้าวหน้าของประเทศไทย ซึ่งเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับเทรนด์โลก

“การมองยาบ้าเป็นเรื่องอาชญากรรม เป็นสิ่งที่ต้องมาทบทวน” คือทัศนะของ พล.อ.ไพบุลย์ คุ้มฉายา รมว.ยุติธรรม ซึ่งมองยาเสพติดผ่านแว่นทางการแพทย์ โดยมอง “ผู้เสฟ” ว่าเป็นผู้ป่วยที่จำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟู

“แอมเฟตามีน” หรือที่รู้จักกันว่าเป็นสารตั้งต้นของ “ยาบ้า” นั้น ปัจจุบันมีการกำหนดโทษไว้อย่างรุนแรง โดยเฉพาะ “ผู้เสฟ” ซึ่งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 5,000 บาท

ถึง 1 แสนบาท

“วันนี้โลกมองยาเสพติดเป็นเรื่องของสาธารณสุข เป็นเรื่องของสุขภาพและการเข้าถึงยา มองว่าคนเสฟเป็นผู้ป่วย เป็นโรคหนึ่งที่ต้องได้รับการบำบัด เยียวยาจนหายขาด” พล.อ.ไพบุลย์ ระบุชัดเมื่อวันที่ 17 มิ.ย.ที่ผ่านมา

แนวคิดของ พล.อ.ไพบุลย์ สอดคล้องกับผลการวิจัยหลากหลายประเทศทั่วโลก ซึ่งยืนยันตรงกันว่า ปัญหาอาชญากรรมจะลดน้อยลงอย่างมีนัยสำคัญ ถ้าสามารถแยกผู้เสฟออกจากผู้ผลิตได้อย่างสำเร็จ

พล.อ.ไพบุลย์ อธิบายว่า องค์ประกอบของยาเสพติด อาทิ พืชโคคา ฝิ่น ก็เป็นองค์ประกอบของยารักษาโรคเช่นกัน เราจึงต้องปลูก ต้องมี และไม่สามารถตัดต้นตอของส่วนผสมยาเสพติดเหล่านี้ได้ จึงเป็นไปได้ที่จะปราบปรามให้หมด

ที่สำคัญคือมีงานวิชาการรองรับว่านโยบายประกาศสงครามกับยาเสพติดเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ฉะนั้นจึงต้องคิดว่าจะทำอย่างไรให้อยู่กับยาเสพติด

ได้อย่างเหมาะสมโดยไม่เป็นภัยต่อสังคม ซึ่งขณะนี้ อยู่ระหว่างปรับแก้กฎหมายอยู่

“ผลร้ายของยาบ้ามันไม่ได้มากไปกว่าสารอย่างอื่นที่เราใช้อย่างปกติ เราต้องมาพูดกันในหลักวิชาการว่าแต่ละคนคิดอย่างไร สำหรับผมพร้อมที่จะปรับยาบ้าให้เป็นเรื่องปกติ” รมว.ยุติธรรม แสดงจุดยืนชัดเจน

นพ.วิโรจน์ วีรชัย ผู้อำนวยการสถาบันนิติเวช รักษ ให้ภาพว่า ข้อมูลสถิติทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่าผู้เสพยาบ้าเมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้นก็จะเลิกไปเอง จะมีกลุ่มที่ติดจริงๆ เพียง 20-30% เท่านั้น และพบผู้ที่ติดไปจนอายุเกิน 40 ปี ไม่ถึง 10%

“ผู้เสพยาบ้าส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงของวัยรุ่น ซึ่งสุดท้ายก็จะเลิกไปเอง ปัญหาคือเรายังมีโทษจำคุกผู้เสพ ผลักผู้เสพให้ไปอยู่ร่วมกับผู้ผลิตและผู้จำหน่าย

“เมื่อผู้เสพซึ่งเป็นวัยรุ่นเข้าไปเจอบรรยากาศในคุก เขาอาจกลายเป็นคนไม่ดีไปจริงๆ อาจมีการสร้างเครือข่าย ซึ่งทุกวันนี้เราผลักผู้เสพเข้าไปในคุกปีละเป็นล้านๆ คน” นพ.วิโรจน์ กล่าว

นพ.วิโรจน์ เสนอว่า ในส่วนของผู้ผลิตและผู้จำหน่ายจำเป็นต้องมีมาตรการปราบปรามอย่างเข้มข้นและกำหนดโทษให้รุนแรง แต่ในส่วนของผู้เสพนั้นควรมองว่าเป็นปัญหาทางสาธารณสุข คือเป็นเรื่องของการเจ็บป่วย

“การย้ายยาบ้าจากบัญชียาเสพติดให้โทษไปอยู่ในบัญชีวัตถุอันตรายออกฤทธิ์อาจไม่เกิดประโยชน์ หากยังมีโทษจำคุกผู้เสพอยู่ เพราะจะเอาเขาเหล่านั้นเข้าไปสร้างเป็นอาชญากร ดังนั้นการแก้ปัญหาก็ได้ผลทั่วโลกก็คือ ต้องแยกผู้เสพออกมาให้ได้ ต้องรักษาเขาเพื่อให้เขาอยู่ในสังคมได้” ผู้อำนวยการสถาบันนิติเวช รักษ ระบุ

เช่นเดียวกับ **นพ.ปิยะสกล สกลสัตยาทร** รมว. สาธารณสุข (สธ.) ซึ่งมั่นใจว่าการมองผู้เสพเป็นผู้ป่วยที่ต้องให้การรักษามากกว่ามองเป็นอาชญากรนั้น จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

สำหรับประเทศไทย ปัจจุบันมีโรงพยาบาลรองรับผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการรักษาบำบัดกว่า 800 แห่ง โดยในปี 2558 มีผู้เข้ารับการรักษาบำบัดทั้งสิ้น 2.2 แสนราย